

PLAN MOT
KRÄNKANDE
BEHANDLING,
TRAKASSERIER OCH
SEXUELLA
TRAKASSERIER LÄSÅR
20/21

Kobjers förskola

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
1.1	Följande förskola omfattas av planen.....	4
1.2	Förskolans ansvar.....	4
1.2.1	<i>Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier .....</i>	<i>4</i>
1.2.2	<i>Skyldighet att anmäla .....</i>	<i>5</i>
1.2.3	<i>Ansvar .....</i>	<i>5</i>
1.2.4	<i>Lagstiftning .....</i>	<i>5</i>
1.3	Rutin för arbete då barn kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier	5
1.4	Ansvarig rektor.....	6
1.5	Förankring av planen	6
2	Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge	7
2.1	Delaktighet.....	7
2.1.1	<i>Barns delaktighet .....</i>	<i>7</i>
2.1.2	<i>Vårdnadshavarnas delaktighet.....</i>	<i>7</i>
2.1.3	<i>Personalens delaktighet.....</i>	<i>7</i>
2.2	Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder.....	7
2.3	Beskrivning av nuläge	7
3	Analys och åtgärder för läsåret 20/21	9
3.1	Analys.....	9
3.2	Nya mål, insatser och åtgärder	9
4	Bilaga 1: Begrepp och definitioner	10
5	Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder	12
6	Bilaga 3	14

1 Bakgrund

1.1 Följande förskola omfattas av planen

Kobjers Förskola

1.2 Förskolans ansvar

Alla barn har rätt att känna sig trygga i förskolan. De ska aldrig behöva utsättas för kränkningar, det vill säga sårande eller förnedrande behandling, varken från lärare och personal på skolan eller från andra barn.

Förskolan har ansvar att förhindra att barn behandlas illa och det regleras i skollagen och diskrimineringslagen. I dagligt tal brukar man kalla återkommande kränkningar för mobbning, men det är inte ett begrepp som används i lagstiftningen. Istället används begreppen kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier (se även bilaga 1 om begrepp och definitioner).

1.2.1 Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

På varje förskola ska det enligt skollagen finnas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det målinriktade arbetet omfattar att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling. Varje år ska det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder man avser att påbörja eller genomföra det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska vara med i efterföljande års plan.

Enligt diskrimineringslagen ska förskolan arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Varje verksamhet ska ha riktlinjer som visar att sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna inte accepteras. Varje förskola ska också ha rutiner som dels klargör hur verksamheten ska agera om trakasserier påstås ha inträffat, dels anger vem den som anser sig trakasserad ska vända sig till och vem som ska ansvara för att händelsen eller påståendena utreds.

De sju grunderna för diskriminering:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

För förskolorna i Lunds kommun väljer vi att ha en samlad plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Det är viktigt att all personal och vårdnadshavare känner till planen.

1.2.2 Skyldighet att anmäla

En förskollärare eller annan personal på förskolan som får veta att ett barn kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn. Rektorn är skyldig att anmäla det till huvudmannen. När det gäller kränkande behandling är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i de fall kränkande behandling konstaterats, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

1.2.3 Ansvar

Huvudmannen, i detta fall Lunds kommun, har det yttersta ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. I Lunds kommun har huvudmannen delegerat dessa ansvarsområden till respektive skolas rektor.

För verksamhet som avses i skollagens 25 kapitel (exempelvis öppen förskola och öppen fritidsverksamhet) och fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet gäller plikten att anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier för den personal som huvudmannen utser.

1.2.4 Lagstiftning

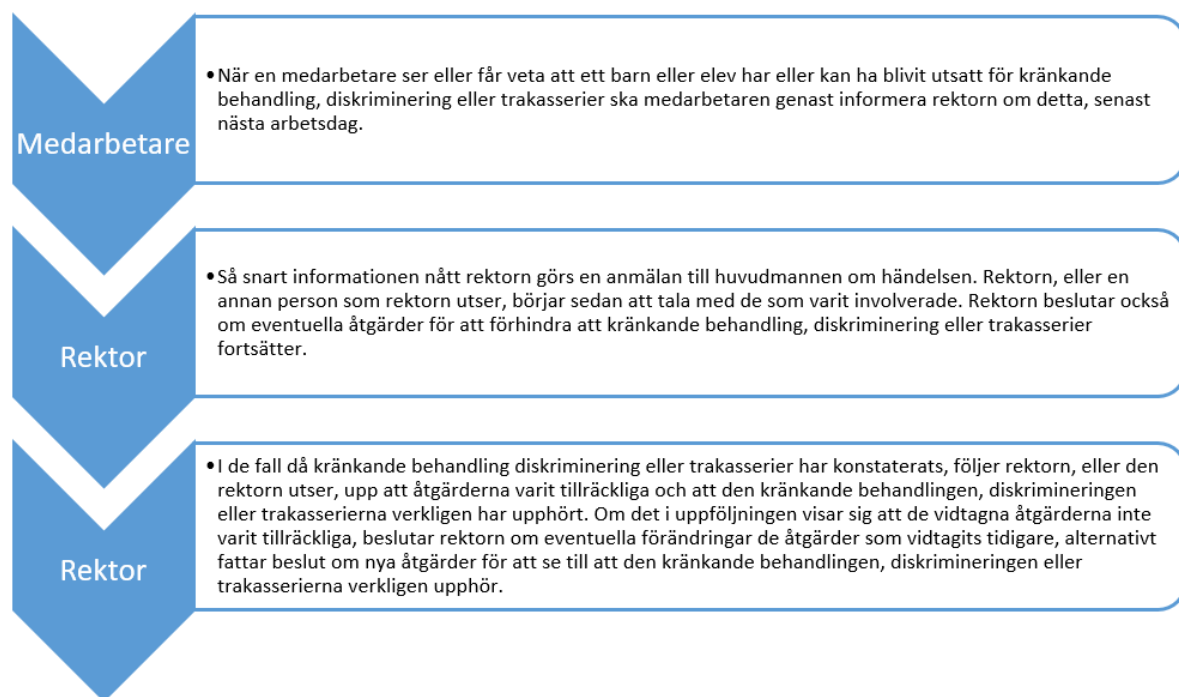
Lagstiftning som styr ovan beskrivna skyldigheter att arbeta mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier finns i:

- Skollagen kapitel 6, 6-10 §§
- Diskrimineringslagen kapitel 16, 18-20 §§

1.3 Rutin för arbete då barn kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

Barn- och skolförvaltningen har tagit fram en förvaltningsgemensam rutin som används när förskolan fått veta att ett barn kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier av ett annat barn eller av personal. I dessa fall ska personalen informera rektor omgående i enlighet med 6 kap 10 § skollagen, eller 2 kap 7 § diskrimineringslagen (anmälningsplikt). All personal inom förvaltningens olika verksamheter omfattas av bestämmelserna.

Rutinbeskrivning när ett barn upplevt sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier:

1.4 Ansvarig rektor

Gunilla Cederholm

1.5 Förankring av planen

Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier delges vårdnadshavarna av förskolan via dokumentationsverktyget Unikum. Detta görs i slutet av varje år då planen revideras.

Planen mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier finns på förskolans hemsida.

Planen går igenom i sin helhet med all personal när den är färdigställd.

Planen revideras med en pedagog från varje avdelning tillsammans med rektor. Detta görs i slutet på varje år efter avslutad reflektionsperiod med fokus på Normer och värden (Lpfö 18)

Plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier är ett underlag som arbetslaget alternativt rektor går igenom med ny medarbetare/kollega som en del av introduktionen.

I förskolans Google Drive finns en mapp för nyanställda där information framgår.

Planen ska förankras kontinuerligt under hela året. Förskolorna arbetar i fyra reflektionsperioder utifrån läroplanen.

Vid varje reflektionstillfälle reflekterar

pedagoger och barn kring likabehandlingsarbetet. Reflektionsarbetet sker i verktyget Unikum. Vårdnadshavarna ges möjlighet att följa dokumentationen via lärloggen i Unikum

Pedagogerna löser kontinuerligt de situationer som uppkommer och informerar vårdnadshavarna.

2 Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge

2.1 Delaktighet

2.1.1 Barns delaktighet

Barnen är delaktiga i planering och genomförande av verksamheten utifrån mognad. Arbetet sker i reflektionsperioder utifrån läroplanen. Dokumentation och reflektion sker i dokumentationsverktyget Unikum och där kan barnen vara delaktiga utifrån mognad. Vid varje läsårsstart arbetar förskolan med området Normer och värden (Lpfö18), då är det nya gruppkonstellationer och därför är det viktigt att skapa bra förutsättningar för att få en stabil grund. Fokus ligger på barnkonventionen och kompisböckerna som finns på alla avdelningar.

2.1.2 Vårdnadshavarnas delaktighet

I den dagliga kontakten sker utbyte av information mellan vårdnadshavare och pedagoger. Situationer som uppstått under dagen delges vårdnadshavare direkt och dialogen sker kontinuerligt. Dokumentation i Unikum underlättar också samarbete mellan förskola och hem. Utvecklingssamtal med vårdnadshavare genomförs varje läsår.

2.1.3 Personalens delaktighet

Pedagogiskt ansvariga i samarbete med rektor utarbetar likabehandlingsplanen som sedan delges pedagoger, personal och vårdnadshavare via Unikum. Den reviderade går igenom och förankras på nästkommande utvecklingsdag.

2.2 Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder

Insatser och åtgärder

- Kompisböckerna och Barnkonventionen.
- Kontinuerligt tvärgruppsarbete mellan avdelningarna.
- En gemensam helhetssyn med närvarande, delaktiga och konsekventa pedagoger.
- Stopp min kropp och förebyggande åtgärder vid toalettbesöken.

Ovanstående insatser och åtgärder har genomförts under året.

Resultat

Överlag ser pedagogerna en ökad omtanke i barngruppen och en vilja till att hjälpa och stötta varandra.

En ökad gruppkänsla med lösningsfokuserade barn.

Barnen visar en större vilja och mer tålamod till att förstå varandras känslor och behov.

Konflikterna mellan barnen har minskat och en förståelse har vuxit fram för hur barnens olikheter fungerar som resurser för gruppen.

Lugn och trygg miljö vid toalettbesöken.

2.3 Beskrivning av nuläge

Verksamheten arbetar förebyggande mot diskriminering och kränkande behandling.

Pedagoger är närvarande och delaktiga och ger barnen verktyg till att reda ut konflikter och hantera situationer som uppstår. Såväl vuxna och barn är väl insatta i barnkonventionen och vad artiklarna i denna betyder. Genom detta förebyggande arbete så har de situationer som uppstått gått att lösa direkt.

3 Analys och åtgärder för läsåret 20/21

3.1 Analys

Det är närvarande pedagoger på vår förskola. Det innebär att pedagogerna är aktiva och närvarande vid alla aktiviteter på förskolan såväl inne som ute. I situationer som kräver det agerar pedagogerna direkt för att ge barnen redskap. Vid samtal med vårdnadshavare kan det komma upp situationer som behöver hanteras på förskolan. Att arbeta förebyggande är viktigt då man kan motverka mycket genom det, en del i detta är att arbeta med Barnkonventionen.

Pedagogerna uppmärksammar regelbundet platser som upplevs som otrygga och hantera dessa. Närvarande pedagoger säkerställer miljön både ute och inne. Situationer som uppstår hanteras direkt och kommuniceras ut till berörda.

3.2 Nya mål, insatser och åtgärder

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
Fortsatt arbete med Barnkonventionen och kompisböckerna	Samlingar, ge barnen redskap att hantera konflikter, samarbetsövningar, diskussioner, drama, litteratur.	Barn som lyssnar på varandra och uttrycker vad de vill och behöver. Barn som har verktyg till att själva lösa konflikter.	Observationer av närvarande och delaktiga pedagoger. Kontinuerliga reflektioner sker i Unikum.

4 Bilaga 1: Begrepp och definitioner

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn missgynnas och att det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en pojke nekas arbeta med pärlplattor pga sitt kön.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker barns värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att barn känner sig förolämpade, hotade, kränkta eller illa behandlade.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker barns värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både personal och barn kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Lisa är stökig i barngruppen och vill inte lugna ner sig, pedagogen ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på gården. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Förskolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger pedagogern. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavaren har anmält förskolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när barn, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

5 Bllaga 2: Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på en händelse som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Pedro blir retad av kompisarna på förskolan för att han är den ende killen som valt att vara med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i förskolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföstad av de andra tjejerna från tjejtoaletten eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra barnen om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Personalen avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska

uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några barn. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Leila nekas att bära huvudduk med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det kan innebära att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra barn ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från samlingen för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar förskolan inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå här!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några barn brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i förskolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med och leka. James vill inte vända sig till sin pedagog eftersom pedagogen ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina kamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes barngrupp. Hon blir sårad när de andra kamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

6 Bilaga 3